

gereformeerd *appèl*

In Gods hand één

Op zaterdag 1 september 2007 werd in kerkgebouw De Lichtkring in Amersfoort de jaarlijkse landelijke gebedssamenkomst van het Gereformeerd Appèl gehouden. Het thema "In Gods hand één" was ontleend aan Ezechiël 37: Ds. A.J. Minnema werkte in zijn bijdrage het tekstgedeelte uit Ezechiël verder uit. Ds. G.J. Lakerveld ging in op ons aandeel, en onze schuld, als het om eenheid gaat. Prof.dr. T.M. Hofman belichtte de eenheid vanuit het brede, wereldwijde perspectief: een blik op de toekomst. In deze Doorgeefbrief zijn de bijdragen van de voorgangers, vrijwel onverkort, opgenomen.

Eenheid beloofd

Ezechiël 37 : 15-19

Van welk houtje bent u? Misschien van hetzelfde als ik. Ik ben Gereformeerd vrijgemaakt. Misschien ook van een ander houtje. Christelijk Gereformeerd of Nederlands Gereformeerd. Of nog wat anders.

'Van 't houtje zijn.' Volgens de Dikke Van Dale betekent die uitdrukking: katholiek zijn. En o wee, als je niet van hetzelfde houtje was, dan was verkering uitgesloten. Om maar iets te noemen. In de Rooms-Katholieke wereld. Maar in de gereformeerde wereld evengoed. Vroeger. Vandaag gaan we er anders mee om, ruimer, meer oecumenisch. Toch?

Ik heb niet kunnen achterhalen waar de uitdrukking vandaan komt. Zou het kunnen zijn: uit het stukje van Ezechiël, dat we vanavond hebben gelezen? Ik weet het niet. We lezen hier wel van twee stukken hout die in de hand van de profeet tot één geheel samengevoegd moet worden.

Gods opdracht aan de profeet is helder en eenvoudig. Twee keer een stuk hout nemen, daar een naam op zetten. Op het ene stuk moet hij schrijven: "Juda, en de Israëlieten die bij hem horen." (Dat staat voor de stammen Simeon, Benjamin en Levi, die het Tweestammenrijk vormden). En op het andere: "Jozef" - dat is het stuk hout van Efraïm - "en heel het volk van Israël dat met hem verbonden is." (Dat staat voor de andere stammen van Israël, die het Tienstammenrijk vormden). En dan moet hij die twee stukken hout zo - zonder lijm - tegen elkaar houden, dat ze in zijn hand één zijn. Als het ware één stuk hout. Zo ziet het er dan uit. Hij moet dat verenigde stuk hout met die twee

opschriften vervolgens aan iedereen laten zien, aan al zijn hoorders.

Een eenvoudige handeling, die iets uitbeeldt en die een boodschap inhoudt voor Gods gemeente. Het nodigt uit tot doorvragen bij Ezechiëls hoorders. "Wat bedoel je daarmee, Ezechiël? Wat bedoelt God daarmee te zeggen?" De HERE zegt daarmee: "Ik maak er één stuk hout van, in mijn hand zullen ze één worden." Twee houtjes worden één. Dat belooft Ik.

Let op het herhaalde 'Ik' in de mond van de HERE. "Ik neem. Ik voeg samen. Ik haal weg." Zo spreekt de HERE. Dat is Gods stijl. Dat is Gods belovend spreken. Niet wij doen het. Hij doet het en zegt dat tegen ons. "Ik maak van twee stukken hout één," zegt God. Een wonderlijke boodschap. Want van het houtje Jozef / Efraïm is bijna niets meer over. Het is al eeuwenlang compleet verstrooid. Maar voor God bestaat het nog wel. Het ene volk van God was opgedeeld in twee rijken. Die scheur had God zelf getrokken na de dood van Salomo, vanwege diens ontrouw. Gods bedoeling was: twee rijken, een politieke gescheidenheid. Maar God wilde geen geestelijke scheuring. De tempel in Jeruzalem met de ene eredienst voor de ene God moest het centrum blijven. Een geestelijke eenheid wilde God.

De geestelijke scheur kwam door toedoen van Jerobeam, de zoon van Nebat. Hij deed Israël zondigen. Hij organiseerde een alternatieve godsdienst in Betel en Dan. En het liep uit op de ballingschap en de verstrooiing van beide volksdelen. Maar God laat het er niet bij zitten. Hij wekt door zijn Geest zijn volk op uit het dal van de dood en geeft het nieuw leven. Concreet: de belofte van terugkeer uit de ballingschap. De Here belooft zelf de herder van zijn volk te zijn. De ene herder voor de ene kudde, die Hij bijeen gaat brengen. De volksdelen worden samengevoegd in de hand van God. Door de Geest van God en van Jezus Christus.

Ik denk aan de woorden van de Here Jezus in Johannes 10: "Maar ik heb ook nog andere schapen, die niet uit deze schaapskooi komen. Ook die moet ik hoeden, ook zij zullen naar mijn stem luisteren: dan zal er één kudde zijn, met één herder." (Joh. 10:16) Ook hier het belovend spreken van de Heer: Zo zal het worden. Zo zal het zijn.

"... in mijn hand zullen ze één worden." In Gods hand één. Wat een onvoorstelbare belofte. Om van te duizelen. Of schrikken we eerder en schrikken we terug voor die belofte en dat werk van God? Maar hoe groot is ons geloof dan? Of hoe klein?

Wordt het wat met deze belofte van God? In Ezechiëls dagen duurt het nog een halve eeuw voordat er een begin komt aan de terugkeer uit Babel. Nog 50 jaar wachten en bidden en geloven. Dus, het is een kwestie van geduld en lange adem. Maar de belofte van God staat er. Als een zeker woord van de Here. Als een werkelijkheid voor vandaag. En we weten: het woord van God keert nooit ledig tot God weer. God heeft met de vervulling van zijn beloften een lange adem. Dat blijkt telkens weer. Maar Hij gaat wel verder, onontkoombaar.

In Gods hand één. Dat laat de Here zich niet ontzeggen. Vooral niet, omdat Hij met zijn belofte ook de volken op het oog heeft. God maakt zijn volk één. Eén in geloof, één in het dienen van Hem. In zijn huis. Van dat werk van God gaat een roep uit naar de volken. Gods belofte heeft uitstraling naar de wereld. De Here zegt dat zelf in het laatste vers van ons hoofdstuk.

“En de volken zullen beseffen dat ik, de HEER, Israël heilig doordat mijn heiligdom voor altijd in hun midden is.”
(Ezechiël 37:28)

Ik zie vanuit dit woord van God een lijn lopen naar de woorden van de Here Jezus in het hogepriesterlijke gebed. Wij horen onze Heer bidden:

“Ik bid niet alleen voor hen, maar voor allen die door hun verkondiging in mij geloven. Laat hen allen één zijn, Vader. Zoals u in mij bent en ik in u, laat hen zo ook in ons zijn, opdat de wereld gelooft dat u mij hebt gezonden. Ik heb hen laten delen in de grootheid die u mij gegeven hebt, opdat zij één zijn zoals wij: ik in hen en u in mij. Dan zullen zij volkomen één zijn en zal de wereld begrijpen dat u mij hebt gezonden, en dat u hen liefhad zoals u mij liefhad.” (Joh. 17:20-23)

Ik heb gedacht bij het overdenken van dit bijbelgedeelte:

Als we in onze geest de namen op de plankjes van Ezechiël - Juda en Jozef - nu eens vervangen door ons welbekende afkortingen van de kerkgemeenschappen waaruit wij komen, CGK, NGK, GKv - en van mijn part nog een paar andere... Wat betekent Gods belofte dan in onze situatie?

In mijn hand zullen ze één worden. In Gods hand één. O ja? Hoe dan? Waar? Wanneer? Als wij Gods belofte horen en ons eigen maken? Durven we het te geloven? Wordt Gods belofte werkelijkheid in onze dagen?

Allemaal houtjes met verschillende namen en opschriften, ook vanavond hier bijeen in deze gebedssamenkomst. Schuiven schuurt. Leg de houtjes vooral niet met de kopse kant tegen elkaar. Dat gaat niet. Het voelt ongemakkelijk. Het botst. Overlangs glad geschuurd geeft grotere eenheid en meer beweging.

God moet wel een ontzettend grote en sterke hand hebben om al die houtjes tegen elkaar aan te klemmen en ze één te laten zijn en die eenheid ook te laten zien. Ook geldt: alleen in Gods hand één. Want als God de houtjes loslaat, vallen ze op de grond en is verscheurdheid een feit. Door onze schuld.

In Gods hand één. Het is een eenvoudige, heldere boodschap van de Here. Eenvoudig in het geloof. Is kerkelijke eenheid niet heel simpel, gezien Gods belofte? God herenigt twee of meer stukken hout in zijn hand. Hij breekt scheidsmuren af, maakt hen die twee - of meer - waren één. Merkt de wereld op die manier hoe groot God is, hoe groot zijn werken zijn. De opstanding van een doods volk, de hereniging van twee rijken tot één kudde en de vergadering van de ene kerk van Jezus Christus. In Gods hand één. Geloven we dat? Of geloven we het wel?

Ds. A.J. Minnema

In Gods Hand leggen

Daniël 9 : 3-19

Onze Heer Jezus leert ons bidden: Vergeef ons onze schulden. Hij leert ons het Onze Vader als een persoonlijk gebed, een gebed voor in de binnenkamer waar we met Vader onder vier ogen zijn. Dus in een persoonlijk gebed geeft Hij ons te bidden: Vergeef ons onze schulden.

Ik raak daar niet over uitgedacht en soms slaat mij de schrik om het hart omdat de gedachten die opkomen schokkend zijn voor de traditie waarin ik opgegroeid ben en leef; en schokkend voor het 'individuele' dat zo op de voorgrond staat in onze samenleving maar ook weldegelijk in onze kerken. Wie worden bedoeld met 'ons'? Het volk van God, de gemeente van Christus, neem ik aan. Dus Jezus leert ons bidden in verbondenheid met heel Gods volk.

Gods volk, maar in de ogen van wie? In mijn ogen? Dus allen die volgens mij tot Gods volk horen? In de ogen van de gereformeerden? Dus allen die volgens onze traditie tot Gods volk horen? In Jezus' ogen? Dus allen die volgens Jezus

bij zijn gemeente horen? Ik ben geneigd om te zeggen in Jezus' ogen. Mijn ogen zijn niet zo van belang, de ogen van de gereformeerden ook niet. Christus' ogen.

Wie zien die ogen als Gods volk? Horen daar dan de Rooms Katholieken bij, de Orthodoxen, wonderlijke Pinkstergemeenten - in onze ogen wonderlijk dan? Heeft Christus hen losgelaten als zijn gemeente? Juist dat Jezus ons leert bidden: 'vergeef onze schulden' zaait onrust. Want de zaken waardoor wij zo'n moeite kunnen krijgen met anderen, en vraagtekens gaan plaatsen, ons distantiëren en losmaken, zijn juist onze schulden.

Daniël doet boete, hij vast en hij rouwt - en vraagt vergeving voor de schulden van heel Gods volk. Eigenlijk moet je zeggen dat Daniël boete doet en vergeving vraagt voor zonden waarin hijzelf niet deelt. Midden in de wereld blijft Daniël de God van Israël trouw, uit één stuk: in een ongestokt vertrouwen op Zijn hulp en macht en in een zuiver, toegewijd leven. Deze Daniël maakt zich in zijn gebed één met het volk Israël

en de zonden van Israël waar hijzelf geen deel aan heeft. Hij maakt zich een met de generaties van de ballingschap en voor de ballingschap. U zou in Koningen en Kronieken moeten lezen hoe het was in die tijden. De afgoden die vereerd werden naast de HEER. De gruwelen waarmee de dienst aan de HEER was vermengd.

De onderdrukking en de uitbuiting van de zwakken en de kwetsbaren door de machtigen. Zaken waar Daniël geen deel aan heeft. Als Daniël voor God komt weet hij zich verbonden en één met dat volk en doet in verbondenheid met dat volk schuldbelijdenis. Hij neemt hun zonden op zich. M.a.w. Daniël distantieert zich niet van het zondige volk, hij maakt zich niet los: Zij! Zij! ---- Ik? Ik niet, ik en een aantal anderen, wij doen het anders, wij zijn niet zo. Daniël weet zich één en verbonden en in het gebed, de boete en de veroortmoediging deelt hij in hun zonden. Daniël betreedt niet de weg van zondaars, hij zit niet bij spotters aan tafel, hij vindt vreugde in de wet van de HEER. Toch weet hij zich verbonden aan wie kwaad deden.

In het gebed van Daniël zien we de weg van onze Heer Jezus oplichten die om onze zonden werd doorboord, om onze wandaden gebroken. Deze Heer leert ons bidden: Vergeef ons onze schulden.

Mijn indruk van de kerkgeschiedenis is dat wij ons *helemaal*, maar dan ook helemaal, losgemaakt hebben. We werden ons langzamerhand bewust van zonden, grote zonden die niet langer konden blijven bestaan. Ze werden aangewezen en aan de kaak gesteld en we weten allemaal vaag wat er gebeurde: het leidde tot kerkscheuringen en vervolgingen, pijn en diepe wonden, veroordelingen en bitterheid. Zo gaat dat.

Maar dan? Hoe vervolgens verder? Naar mijn idee hebben wij ons vervolgens helemaal losgemaakt en de anderen helemaal losgelaten. We zijn gaan proberen te bepalen wie de ware christenen zijn en wie niet. We zijn gaan constateren wat de ware kerk is en wat de valse. En God moest wel aan onze kant staan want wij zaten goed. Ik vraag me af in mijn overwegingen van het 'vergeef ons onze schulden', en bij Daniël die vast en rouwt: hoe kunnen wij onszelf dan helemaal los maken van de 'voormalige' broeders en zusters terwijl de Heer ons leert bidden: vergeef ons onze schulden.

Naar mijn idee is dat onlosmakelijk verbonden aan en verweven met te grote daadkracht en aan het op ons nemen als onze verantwoordelijkheid van wat misschien wel onze verantwoordelijkheid niet is. Wij willen ervoor zorgen dat de kerk gereformeerd wordt en blijft. Wij willen ervoor zorgen

dat de zaken goed geregeld worden; dat wij grip houden op de gang van zaken. Wij vinden dat wij ervoor moeten zorgen dat de kerk niet besmet wordt met dwaling en ergerlijke zonde, want dan gaat het helemaal verkeerd.

Als deze wij deze avond ons de opdracht hebben gegeven rond te wandelen in de gedachte 'In Gods hand één', moeten we dan ook niet heel bewust het leven binnen de kerk, – hoe groot en breed – dat weet ik niet, dat weet Christus –; het leven binnen onze kerkverbanden; onze toekomst; ons zoeken van een toekomst samen in verbondenheid; moeten wij dit niet heel bewust in Gods handen leggen en onze verwachting en hoop op Hem richten. En als we dat doen, zal dat te proeven zijn in onze houding en daar hoort m.i. bij dat we dat 'heilige moeten' dat wij ervoor moeten zorgen dat ... – afleggen. Als wij leren bidden en handelen vanuit het vergeef ons onze schulden leren we onze toekomst helemaal in Gods handen te leggen.

Ik maak het concreet: de vrouw in het ambt in de Ned.Ger. Kerken. Beoordeel het op eens op zijn meest negatief, dus als schuld. En we gaan nadat(!!!) al de grote gewichtige gedachten van: dit kan niet, de Schrift wordt losgelaten, ongehoorzaamheid dit moet van tafel want anders komen we niet nader – bidden ... Niet 'vergeef hen hun schulden' maar 'vergeef ons onze schulden'.

En als we bij alle onrecht dat ons in de 60'er jaren is aangedaan nadat(!!!) alles wat er door ons is heen gegaan van diepe pijn en boosheid, verlangen naar recht, vragen om recht – gaan bidden? Niet: vergeeft hen hun schulden maar vergeef ons onze schulden. Als we nadat alle ergernissen over eigenzinnigheid en eigenwijsheid, over dwang van boven af, onbijbelse bindingen; nadat alle zorgen over charismatische invloeden en emoties, over harde en gevoelloze tucht, gaan bidden: vergeef ons onze schulden?

Hoe moet je dan verder? Net zoals nu, denk ik. Maar het kan niet anders dat in je hart dingen anders zijn. Want je kunt niet anders dan je verwachting hebben van God. Zoals Daniël geen andere verwachting heeft: Niet omdat wij rechtvaardig hebben gehandeld leggen wij onze smeekbeden aan u voor, maar omdat uw barmhartigheid groot is! En is dat niet de weg van onze Heer Jezus? Hij heeft onze zonden op zich genomen en in de dood gedragen terwijl Hij zijn toekomst, de opstanding in het nieuwe leven, in Gods hand had gelegd.

Ds. G.J. Lakerveld

Vanuit Zijn vrede verder

Efeziërs 2 : 11-22

Nu we ons vanavond bezinnen op kerkelijke eenheid dienen we te bedenken dat hieraan niet alleen ecclesiologische (kerkelijke) aspecten zitten, maar evenzeer missiologische! Eenheid raakt niet alleen de kerk, maar in feite de zending in heel de wereld. De kerk is niet primair onze zaak, maar het gaat om dat wat van de HERE is! Dat te bedenken plaatst

ons bidden en onze bezinning in een heel breed kader. Het gaat om het plan van God met Zijn wereld, Zijn schepping. In dat grote raamwerk heeft God in oude tijden een bijzondere plaats gegeven aan Israël. In de nieuwe bedeling is daar alle ruimte gekomen voor de kerk uit de Joden en uit de heidenen. Hier ontvouwt zich een wijs perspectief.

Het omslagpunt

Wij zouden vanavond allereerst dienen te belijden dat wij de schat van deze rijkdom ook in de gereformeerde traditie veel te veel als vanzelfsprekend zijn gaan zien! Niets is minder waar! Het evangelie voor de volkeren staat haaks op ons menselijk falen! Het is louter genade van God. Efeze 2 heeft als hart het bloedige, bittere lijden en sterven van onze Here en Heiland! Hij heeft alles gegeven om echt heil ook voor de volkeren te bewerkstelligen.

De zonde van ons mensen heeft zich zo diep geworteld dat deze zich laat typeren als vijandschap tegenover God. Dit allereerst! Die enorme barrière moest worden afgebroken! Jezus heeft deze scheiding doorbroken en zo verzoening bewerkt. Dat werk moest heel diep gaan.

Wij hebben immers niet slechts afscheid genomen van God, maar plegen door onze zonde actief verzet. In plaats van liefde was er haat gekomen en in plaats van gehoorzaamheid opstand tegen God. Dat kwaad staat haaks op Gods oorspronkelijke plan! Dit onheil werkt door in allerlei verhoudingen:

- a. *In onderlinge verhoudingen.* Op kleine en grote schaal zie je gebeuren dat mensen elkaar niet kunnen verdragen. Wat is er een afgunst en hatelijkheid etc. Wat bemerk je vaak veel klein menselijk egoïsme, heerszucht, waardoor relaties helemaal verstoord worden.
- b. *Tussen volken, religies en culturen!* Efeze 2 schetst ons de religieuze en etnische spanningen tussen Joden en heidenvolken!! Joden beroemen zich helaas vaak vleselijk op de hun gegeven voorrechten.

Je ziet de kloven en scheuren! De boze geniet volop als hij ziet hoe de vijandschap groeit. Hij leeft van chaos en onvrede. De doorwerking van het kwaad is desastreus. Dat raakt niet alleen de wereld, maar evenzeer de kerk van het Nieuwe Testament. Je zou er moedeloos en hopeloos van worden!!

In onze samenleving zien we al meer verharding optreden. Wat is AD 2007 ons antwoord? Of zijn we zo druk met onszelf dat we ons niet echt bekommeren om Gods plan met Zijn wereld? Is er nog een uitweg? Ja, Efeze 2 heeft als kern: *Hij is onze vrede!*

Vanuit Zijn vrede kunnen we echt verder wanneer we primair weer het wonder beleven. Dan raakt de verzoening persoonlijk ons hart en staat centraal in de kerken. Dat is een leven dichtbij Jezus. Als het hart van de verzoening werkelijk voor ons klopt, bepaalt dat onze koers. Het geeft ons licht, moed en kracht om missionair gemeente te zijn.

Uit deze verzoening vloeit de ware vrede en de echte eenheid! Dan hebben we samen de HERE nodig. Dan bedelen we aan Gods troon van genade. Zo ontmoeten we ook elkaar werkelijk. En dan beseffen we des te sterker dat we niet alleen elkaar nodig hebben, maar ook aan elkaar gegeven zijn voor die grote missionaire taak.

Echte vrede brengt ons bij het hart van de Drieënige God

(zie Efeze 2 vers 18). Zo weten we van het perspectief van Gods nieuwe schepping. God maakt geen lapwerk, repareert niet, maar scheidt een nieuwe mens in Zijn vrede. Vanuit dit heil in Christus Jezus golft het evangelie van de vrede de wijde wereld in! (zie Efeze 2 vers 17) Een in Gods hand, is de kerk Zijn instrument om iets te tonen van de echte vrede in Gods wereld. Vanuit die vrede kunnen we verder; trouw aan de missionaire opdracht Gods Toekomst tegemoet.

Prof.dr. T.M. Hofman

Van de werkgroep

Wilt u de Doorgeefbrief digitaal ontvangen?

Als u de Doorgeefbrief digitaal in plaats van per briefpost wilt ontvangen, laat het ons dan weten. Zo kunnen wij besparen op verzendkosten. Bij voorbaat dank.

Mogen wij rekenen op uw blijvende steun?

Velen van u hebben gereageerd op onze oproep in de laatste Doorgeefbrief om ons financieel te steunen met een gift. Heel veel dank daarvoor. U bracht ons weer terug in de zwarte cijfers. Om uit de rode cijfers te blijven doen wij opnieuw een beroep op uw steun. Voor uw gift kunt u gebruik maken van bijgevoegde acceptgirokaart. Ook op onze abonnees die de Doorgeefbrief digitaal ontvangen, en dus geen acceptgirokaart ontvangen, doen wij graag een beroep. Bij voorbaat onze hartelijke dank!

Vacatures

De werkgroep is hard op zoek naar versterking. Wij zoeken o.a. iemand die onze website zou willen verzorgen. Voor contactadres zie de colofon. Van harte welkom!

Colofon

Het Gereformeerd Appèl is een in 1992 opgerichte gebedsbeweging van leden van de Vrijgemaakt Gereformeerde, Nederlands Gereformeerde en de Christelijk Gereformeerde Kerken. Het Gereformeerd Appèl wil het gebed voor kerkelijke toenadering stimuleren en de onderlinge ontmoeting en geloofsherkenning van gereformeerden bevorderen. De activiteiten worden gecoördineerd door een comité waarin leden van bovengenoemde kerkgenootschappen zitting hebben. Zo mogelijk wordt driemaal per jaar (in voorjaar, zomer en najaar) een Doorgeefbrief uitgegeven.

Gereformeerd Appèl

Giro 608922

t.a.v. Gereformeerd Appèl
te Houten

Internetadres:

<http://www.gereformeerdappel.nl>
e-mail: info@gereformeerdappel.nl

Internet

Website:

<http://www.gereformeerdappel.nl>
E-mail: info@gereformeerdappel.nl of
stuur een mail via een invulformulier

Contactadres en adressenadministratie

Elsje Kadijk-van Deursen
Amazoneweg 90, 2622 DT Delft
tel. 015-2565015

Redactie website en Doorgeefbrief

Vacature
info@gereformeerdappel.nl